

niczego (wyrażanego w różnorodny sposób), a także w uznaniu zasług ich indywidualnej i zbiorowej działalności zostali uhonorowani nagrodami rektorskimi (5 osób), nagrodą Ministra Środowiska (1 osoba), Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska (2 osoby) oraz Złotym Krzyżem Zasługi (1 osoba). Ponadto jedna osoba otrzymała tytuł Honorowego Członka Stowarzyszenia Producentów Roślin Cebulowych (w uznaniu zasług dla powstania i rozwoju SPRC) jedna została wyróżniona „Nummum Memorialem Holubianum” nadanym przez Kapitułę Orderu Słowackiego Towarzystwa Botanicznego SAV w Bratysławie. Trzy osoby otrzymały wyróżnienia za osiągnięcia w dziedzinie badań botanicznych na Słowacji, przyznane przez Słowackie Towarzystwo Botaniczne w Námestove.

Sekretarz Generalny PTB
dr Anna MIKUŁA

**TERENOWE WARSZTATY SEKCJI
BRIOLOGICZNEJ PTB
„ŹRÓDLISKA I POTOKI WYSOCZYNY
POLANOWSKIEJ 2010”,
RZYZCYCA MAŁA, 2–5 WRZEŚNIA 2010**

**Bryological workshop ‘Springs and streams
of the Polanów Highland 2010’, Poland,
Rzyczycza Mała, 2–5 September 2010**

Młodoglacjalny krajobraz Pomorza Zachodniego odznacza się ogromnym bogactwem biotopów sprzyjających rozwojowi mszaków. Znajdujemy na tym obszarze m.in. śródleśne torfowiska o różnej genezie, źródłiska, wąskie i głębokie doliny potoków, jeziora różnych typów (m.in. jeziora lobeliowe) oraz zbiorowiska leśne m.in. buczyny pomorskie, bory mieszane i sosnowe. Wzdłuż lokalnych dróg rosną aleje starych jaworów i lip, na których rozwijają się obficie populacje brio-epifitów. Dlatego na miejsce tegorocznych terenowych warsztatów Sekcji Briologicznej PTB Anna Rusińska (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu), szefowa Sekcji, zaproponowała

teren Wysoczyzny Polanowskiej. Dodatkowym argumentem przemawiającym za tą lokalizacją był fakt, że na tym obszarze utworzono pod koniec 2004 roku Leśny Kompleks Promocyjny „Lasy Warcińsko-Polanowskie”, czekający na profesjonalne opracowania przyrodnicze. Inicjatywa zorganizowania warsztatów briologicznych na tym terenie została przyjęta przez administrację leśną z dużą aprobatą. W sprawach organizacyjnych nieocenioną pomocą służył nam Nadleśniczy Nadleśnictwa Polanów mgr inż. Jacek Todys oraz specjalista do spraw ochrony przyrody, mgr inż. Tadeusz Lewandowski.

W warsztatach uczestniczyło 20 osób, w tym zarówno aktywni briolodzy jak i doktoranci różnych Uczelni „przymierzający się” do badań nad mszakami oraz nasi wierni botanicy-sympatycy, a także pies briologiczny, czyli Neska (Ryc. 1). Bazą wypadową była Leśniczówka Łowiecka w Rzyczycy Małej, w której odbywały się też seminaria i wspólne oznaczanie materiałów roślinnych zebranych podczas zajęć terenowych. Program warsztatów, tradycyjnie już, obejmował zarówno aspekt dydaktyczny (rozpoznawanie mchów i wątrobowców w terenie oraz nauka oznaczania w pracowni przy użyciu mikroskopu i kluczy) jak i naukowo-pragmatyczny. Organizatorzy warsztatów, Anna Rusińska i Piotr Górski (Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu), którzy wcześniej już współpracowali z LKP „Lasy Warcińsko-Polanowskie”, wskazali obszary wymagające rozpoznania briologicznego podczas warsztatów. Efektem będzie wspólna publikacja uczestników. Już z pobieżnego przeglądu zebranych materiałów wiemy, że lista mszaków znanych dotąd z tego rejonu zostanie znacznie wzbogacona, w tym o gatunki górskie czyli te, które mają optimum występowania w górach. Stwierdzono też nowe stanowisko *Dicranum viride*, gatunku z europejskiej listy zagrożonych mszaków.

Podczas sesji seminaryjnych wysłuchaliśmy kilku referatów i komunikatów naukowych. W pierwszy wieczór gospodarz terenu, Nadleśniczy mgr inż. J. Todys, przedstawił nam charakterystykę przyrodniczą Wysoczyzny Polanowskiej oraz lasów administrowanych

Ryc. 1. Uczestnicy warsztatów briologicznych „Źródlika i potoki Wysoczyzny Polanowskiej 2010” (fot. T. Lewandowski).

Fig. 1. The participants of bryological workshop ‘Springs and streams of the Polanów Highland 2010’ (phot. T. Lewandowski).
 1 – A. Rusińska, 2 – G. Wolski, 3 – E. Fudali, 4 – S. Rosadziński, 5 – D. Szukalska, 6 – M. Podlaska, 7 – K. Kołodziejczyk, 8 – M. Staniaszek-Kik, 9 – M. Wojterska, 10 – W. Pisarek, 11 – M. Wilhelm, 12 – L. Gos, 13 – J. Coopman, 14 – P. Górski, 15 – K. Gos, 16 – A. Stebel, 17 – K. Zapała, 18 – E. Grzędzicka.

przez Nadleśnictwo Polanów, ze szczególnym uwzględnieniem rezerwatów przyrody i osobliwości botanicznych. Grzegorz Wolski (Uniwersytet Łódzki) obszernie zreferował dwa plakaty

dotyczące bogactwa gatunkowego, w tym udziału gatunków chronionych, brioflory Ogrodu Dydaktyczno-Doświadczalnego Wydziału Biologii i Ochrony Środowiska UŁ. Adam Stebel (Śląska

Akademia Medyczna w Katowicach) przedstawił interesujące wyniki swoich ostatnich badań nad brioflorą epifityczną Pienin, z których wynika, że w ciągu ostatnich 15 lat nastąpiło widoczne rozprzestrzenienie się wielu gatunków z tej grupy ekologicznej. Szczególnie duży wzrost liczby stanowisk odnotował w okolicach Czorsztyna, gdzie obecnie znajduje się duży zbiornik wodny. Dyskusja nad domniemanymi przyczynami zaobserwowanej tendencji uświadomiła naszym młodszym kolegom (szczególnie doktorantom), jak wiele błędów we wnioskowaniu można popełnić przy jednoaspektowej analizie danych florystycznych i ekologicznych. Do podobnych konkluzji prowadził referat Ewy Fudali (Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu) pt. „Brio-chorologiczna analiza zmian we florze muskoflory kotłów polodowcowych Karkonoszy w XX w. jako próba oceny reakcji mchów górskich na ocieplenie”. Wspaniałym ogólnobiologicznym urozmaicheniem sesji seminaryjnych była przedstawiona przez Marię Wojterską (UAM w Poznaniu) prezentacja przyrodniczych zdjęć z Namibii i Południowej Afryki.

W czasie trwania warsztatów odbyło się zebranie Sekcji, podczas którego wybraliśmy władze Sekcji na nową kadencję. Nowym przewodniczącym jednogłośnie został wybrany Robert Zubel (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie), a w skład Zarządu weszli: Ewa Fudali, Adam Stebel i Piotr Górski. Przedyskutowaliśmy też plany działalności Sekcji na najbliższy czas, w tym miejsce przyszłorocznych warsztatów i organizację strony www Sekcji Briologicznej. Strona ma być podstroną oficjalnej strony PTB, a we wrześniu przyszłego roku spotykamy się na Roztoczu, gdzie nasz nowy Przewodniczący prowadzi badania briologiczne.

Podczas warsztatów nie zabrakło też okazji do wielokrotnego przećwiczenia przy ognisku wspólnego śpiewania hymnu briologów (idzie nam to coraz lepiej!!), doskonaliliśmy się też w innym repertuarze. A co robi briolog, gdy dość ma już mchów? Nie, to się nie zdarza!...

Ewa FUDALI

RELACJA Z LV ZJAZDU POLSKIEGO TOWARZYSTWA BOTANICZNEGO (WARSZAWA, 6–12 WRZEŚNIA 2010)

Report from the 55th Congress of the Polish Botanical Society (Warsaw, 6–12 September 2010)

W dniach 6–12 września 2010 roku odbył się LV Zjazd Polskiego Towarzystwa Botanicznego. Po 38 latach i pierwszy raz w trzecim tysiącleciu miejscem Zjazdu była ponownie Warszawa, dokładnie kampus im. Edwarda Raczńskiego Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie. Hasło tegorocznego Zjazdu brzmiało „*Planta – in vivo, in vitro et in silico*”. Zjazd składał się z czterech głównych części: zebrań organizacyjnych, uroczystości otwarcia Zjazdu i następującej po nim sesji plenarnej, sesji naukowych 13 sekcji Towarzystwa oraz 11 sesji terenowych. W Zjeździe wzięło udział blisko 500 uczestników z krajowych ośrodków naukowych oraz z Niemiec, Ukrainy, Wielkiej Brytanii i Boliwii, a także wielu zaproszonych gości z kraju i zagranicy. Wygłoszonych zostało 131 referatów i przedstawiono 237 plakatów. Pośród współautorów wystąpień znaleźli się także botanicy z Austrii, Belgii, Czech, Francji, Słowacji, Szwajcarii i USA.

Już po raz siódmy Zjazd zorganizowali botanicy zrzeszeni w Oddziale Warszawskim naszego Towarzystwa, a wywodzący się z kilku miejscowych ośrodków naukowych: ze wspomnianej SGGW w Warszawie, Uniwersytetu Warszawskiego, Ogrodu Botanicznego – Centrum Zachowania Różnorodności Biologicznej PAN i Instytutu Badawczego Leśnictwa. Ponadto sesje terenowe Zjazdu prowadzili także botanicy z Uniwersytetu w Białymstoku, Politechniki Białostockiej, Białowieskiej Stacji Geobotanicznej Uniwersytetu Warszawskiego, Akademii Podlaskiej w Siedlcach, Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie oraz parków narodowych: Kampinoskiego, Poleskiego, Białowieskiego i Dzukijskiego na Litwie.

Patronat honorowy nad Zjazdem objęli: Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego – prof. dr hab. Barbara Kudrycka, JM Rektor Szkoły